ROLUL CANCELARIEI DE STAT ÎN PROCESUL DE MONITORIZARE A CONTROLULUI DE STAT ASUPRA ACTIVITĂȚII DE ÎNTREPRINZĂTOR

Elena BERCU

CZU: 35.072.2:334.012(478) elena.bercu@yahoo.com

The State Chancellery was empowered with the attributions of authority to monitor the state controls on the entrepreneurial activity and to ensure the application of the principles and mechanisms provided in the legislative framework. Thus, it ensures the full functionality of the State Register of Controls, providing advisory support to the persons subject to control and to the competent bodies with control functions regarding the application of the principles and mechanisms provided by law.

Mediul de afaceri este unul dintre puținele resurse de care dispune Republica Moldova în asigurarea unei creșteri economice accelerate și durabile. Pentru a-și atinge obiectivul de a deveni o țară dezvoltată, RM are nevoie de antreprenoriat. Astfel, în vederea stimulării competitivității economiei naționale și pentru a crea un mediu de afaceri mai bun, RM a implementat un șir de reforme în cadrul de reglementare a controlului de stat asupra activității de întreprinzător: *reforma sistemului controlului de stat* (maximizarea transparenței controlului de stat; eficientizarea lucrului inspectorilor; disciplinarea acestora și demotivarea practicilor de abuz; se pune accent pe controlul planificat; aplicarea unui sistem electronic unic de înregistrare a documentelor aferente controlului de stat), *reforma instituțională* (optimizarea numărului instituțiilor abilitate cu funcții de control; comasarea organelor de control după domeniile specifice și tipurile de riscuri) [1], *reforma procedurală* (minimum documente; maximum de transparență; drepturi pentru întreprinzători; limitarea esențială a numărului de documente în cadrul controlului; planificarea controlului pentru un an calendaristic; limitarea posibilităților de inițiere a controlului inopinat; stabilirea caracterului consultativ pentru controalele de stat planificate).

Conform Legii nr. 131 din 2012, autoritatea administrației publice centrale de monitorizare a controalelor de stat asupra activității de întreprinzător este Cancelaria de Stat [2]. Prin controlul de stat se are în

vedere totalitatea acțiunilor de verificare a respectării de către persoanele supuse controlului a prevederilor legislației, realizate de un organ abilitat cu funcții de control. Pentru asigurarea executării atribuțiilor legale de monitorizare a controalelor de stat, la 24 iulie 2014 în structura Cancelariei de Stat a fost instituită o subdiviziune interioară nouă – Serviciul monitorizarea controalelor de stat (Direcția juridică și supravegherea controalelor), funcțiile căreia la etapa inițială au fost delegate Direcției generale coordonarea politicilor, asistenței externe și reforma administrației publice centrale.

Conform Regulamentului intern, misiunea Serviciului monitorizarea controalelor de stat constă în supravegherea aplicării Legii nr. 131/-2012 prin analiza și monitorizarea procesului de planificare a controalelor de stat prin analiza graficelor recepționate de la organele de control în sensul respectării prevederilor Legii nr.131/2012 și aplicării corecte a criteriilor de risc în activitatea de planificare; monitorizarea procesului de realizare a controalelor prin analiza minuțioasă a informațiilor parvenite atât de la organele cu funcții de control, cât și de la persoanele supuse controlului; examinarea petițiilor și sesizărilor parvenite de la persoanele supuse controlului; acordarea asistenței metodologice privind aplicarea cadrului normativ ce ține de realizarea controalelor de stat asupra activității de întreprinzător, atât organelor cu funcții de control, cât și persoanelor supuse controlului; elaborarea/ sau participarea la elaborarea și la perfecționarea cadrului normativ din domeniu [3].

De asemenea, în cazul depistării unor practici sistemice defectuoase în domeniul controlului de stat, Cancelaria de Stat trebuie să propună soluții pentru îmbunătățirea situației în domeniu, inclusiv să pună aceste informații și analize la dispoziția Consiliului Național de Soluționare a Disputelor în Domeniul Controlului de Stat.

Astfel, Cancelaria de Stat a participat în comun cu Centrul de Guvernare Electronică la elaborarea și implementarea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al controalelor” (SIA RSC) în baza portalului www.controale.gov.md, inclusiv la stabilirea proceselor, definirea elementelor constitutive, testarea și validarea acesteia. Totodată, în comun cu Centrul de Telecomunicații Speciale, Cancelaria de Stat a facilitat procesul de creare a instituțiilor în sistem, definirea structurii acestora în funcție de organigrama și specificul fiecăreia, dar și crearea utilizatorilor și atribuirea rolurilor respectiv cu funcțiile acestora.

Acest Registru este un atribut fundamental al controlului, care asigură evidența centralizată a informației sistematizate referitoare la toate acțiunile privind controalele de stat, și este ținut de Cancelaria de Stat.

De asemenea, Registrul de stat al controalelor este un instrument eficient pentru Cancelaria de Stat în depistarea și prevenirea presupuselor abuzuri, ilegalități și încălcări ale principiilor stipulate în legislația aferentă controalelor. Datorită utilizării acestei platforme informatice se va reduce birocrația, timpul și costul aferent procesului de înregistrare/modificare/radiere a informației privind controalele.

Astfel, în cazul producerii incidentelor de securitate aferente datelor cu caracter personal în cadrul Registrului, Cancelaria de Stat întreprinde măsurile necesare pentru depistarea sursei de producere a incidentului, efectuează analiza acestuia și înlătură cauzele incidentului de securitate, cu informarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. De aceea, SMCS acordă continuu prima linie de suport utilizatorilor SIA RSC, examinând toate dificultățile/erorile/blocajele semnalate și redirecționând, la necesitate, spre soluționare către Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică și dezvoltatorului sistemului. Totodată, analizând funcționalitatea sistemului, precum dificultățile/sugestiile utilizatorilor RSC, sunt elaborate și expediate către dezvoltător propuneri/rapoarte privind îmbunătățirea RSC.

De asemenea, SMCS realizează activități de instruire a organelor abilitate cu funcții de control în dezvoltarea competențelor tehnice și de management necesare pentru operarea și administrarea Registrului și prevederilor cadrului normativ în vigoare privind controlul de stat.

În scopul eficientizării controlului și supravegherii de stat asupra activității de întreprinzător, se impune necesitatea planificării activității de control. Planificarea anuală a controalelor se face în baza analizei riscurilor conform metodologiei sectoriale de analiză a riscurilor, pe domenii de control în funcție de riscul aferent fiecărei entități în parte [4].

Totodată, organul de control este obligat să contrapună, în mod electronic, în Registrul de stat al controalelor, planul propriu al controalelor cu planurile controalelor ale celorlalte organe de control, pentru a coordona efectuarea controalelor comune. Apoi proiectele graficelor controalelor planificate se transmit spre coordonare și înregistrare Cancelariei de Stat.

Astfel, controlul de stat se inițiază doar în urma analizei și evaluării riscurilor, proporțional nivelului de risc stabilit, iar activitatea de control trebuie realizată în așa mod ca să nu afecteze funcționarea normală a persoanei supuse controlului sau să conducă la suspendarea completă sau temporară a activității acesteia. Implementarea modificărilor legislative în domeniul controlului de stat asupra activității de întreprinzător va contribui atât la transparentizarea acțiunilor organelor de control din acest domeniu, cât și la diminuarea subiectivismului la planificarea, efectuarea și înregistrarea controalelor de stat.

Însă, doar prin acțiuni comune (statul, cetățenii și sectorul privat – au toți de jucat un rol activ în transformarea sistemului în unul mai eficient), precum și prin responsabilizarea utilizatorilor SIA RSC și consolidarea colaborării interinstituționale vom avea un sistem optim de control de stat al activității de întreprinzător – sistem bazat pe metoda analizei criteriilor de risc.

Referințe:

1. Legea nr. 230 din 23-09-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 369-378 art. 755 din 28.10.2016.
2. Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 181-184, art. 5953 din 01.08.2012.
3. Hotărârea Guvernului nr. 657 din 06.11.2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 162 din 10-11-2009.
4. Hotărârea Guvernului nr. 379 din 25.04.2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 133-141 art. 421 din 27.04.2018.

Recomandat
Tatiana CIOBANU, dr., conf. univ.